

FOTOD VALLO KRUUSER

TATJANA DANILOVA: Vanad klassikaaslased vene koolist arvavad, et mul on eesti koolis kohutavalt raske.

OLGA JEVDOKIMENKO: Olen vanematele tõlgi eest.

TATJANA MORARAŠ: Lasteaiast saadik eestlaste keskel kasvanud.

JEKATERINA ŠKURD: Tolstoid loen originaalis, aga eesti poisid meeldivad rohkem kui vene poisid.

HARIDUS ■ Vene noored naudivad õppimist eesti koolis ega muretse tuleviku pärast rahvuste vahelistes suhetes.

Rahvusküsimus on vanainimeste probleem

TIINA JÖGEDA

Üks klomp supi sees – niimoodi narriti vanasti eesti koolides neid, kes olid vähemuses. Ei olnud mõnus tunne istuda tunnis, kui oled klassis ainuke venelane.

Aastatel 1994–1997 õppis eesti koolides üle 3000 muukeelsest kodust pärit lapse. See arv kasvab aasta-aastalt, sest vene laste õppimine eesti koolis on muutumas trendiks.

Muulaste integreerumist uurinud sotsioloogide **Ivi Proosi** ja **Iris Pettai** väiteil sooviks vähemalt veerand kõikidest vene perdest oma lapsi eesti kooli panna. Sagedamini langetavad sellise otsuse just edukamad ja haritumad vene lapsevanemad.

Inglise Kolledžis õpib peaaegu igas klassis üks venelane. Eliitkooli pääsemiseks peavad nad läbima konkursi eestlastega võrdsel tingimustel. Kooli õppealajuhataja, eesti keele ja kirjanduse õpetaja **Virve Maasik** usub, et pigem on see lapsevanemate poolne tunnetatud vajadus kindlustada lastele tulevik. "Ma ei tea, kas see on hea mõte tulla eesti kooli ainult eesti keele pärast," ütleb ta. "Lapsed peaksid põhihariduse saama ikkagi emakeeles."

Siiski tõdeb Maasik, et kõige tähtsam polegi vast muulaste eesti keele õppimine, vaid see, et nad õpivad tundma ka meie kombeid, suhtlemislaadi ja kultuuri. Ühiskonnateadlased ütlevad, et kooliga on sotsialiseerumisprotsessi kõige intensiivsem periood.

Tallinna eesti koolides on venelasi küll murdosa, kuid nad paistavad silma. "Nad on tragimad ja aktiivsemad," ütleb Inglise Kolledži lauluõpetaja **Liivi Urbel**.

"Nad on avatumad ja jäävad koolielus kohe silma," leiab ka Pirita Majandusgümnaasiumi õpetaja **Margit Sarapik**. "Enamasti on nad ka keskmisest targeamad."

Põlvkond 2000

Neli tüdrukut lubati viimasest tunnist ära ja nüüd istuvad nad oma kooli, Pirita Majandusgümnaasiumi akende all murul. Pealtnäha tavalised koolitüdrukud: **Jekaterina Škurd (Katja)** ja **Tatjana Danilova (Tanja)** 11. klassist, **Olga Jevdokimenko (Olja)** ja **Tatjana Moraraš (Tatjana)** 7. klassist.

Tegelikult on nad ebatavalised, sest nad kujutavad teatud mõttes ideaali integreerumispoliitika tulemusena kujunenud tulevikuvenelastest. Nad on juba sellised, nagu me tahaksime, et tule-

vikus oleks kogu muukeelne Eesti elanikkond. Nad on pärit vene perekondadest ning räägivad kodus vene keelt. Mõni aasta tagasi langetasid nende vanemad oma laste jaoks saatusliku tähendusega otsuse: panna laps eesti kooli.

Nelikust nooremad, Olja ja Tatjana, käisid juba eesti lasteaias ning räägivad eesti keelt puhtalt. Ka suuremate tüdrukute kõnes ei kosta ühtki komistust. "Kirjandite kirjutamisega on teinekord raske, ma ei oska alati kõiki oma mõtteid väljendada, aga siis kirjutatan nii, nagu oskan," ütleb Tanja. Kui vaja, on nad eesti keele tõlgiks ka oma vanematele.

Katja tuli Pirita kooli viis aastat tagasi Tallinna 26. keskkoolist, mis on venekeelne inglise süvaõppega eliitkool. Kolm aastat tagasi tuli samast koolist üle ka Tanja. "Alguses olin vanemate otsusele ikka väga vastu, sest kartsin, et ei saa eesti koolis hakkama," ütleb Katja. "Aga praegu olen ma endaga väga rahul, see oli õige samm, et ma siia kooli tulin. Vanemad on ka rahul."

Eesti keelt peab oskama, siis saab parema töökoha. Igaüks peaks endale selgeks tegema, mida ta elult üldse tahab. Kui ta kavatseb Venemaale elama minna, siis tal muidugi pole mõtet eesti keelt õppida. Vanematelt inimes-

telt ei ole mõtet keeleoskust nõuda, nõuda tuleb noortelt, kellel on energiat õppida, leiavad nii Katja kui ka Tanja. Kõik neli tahavad astuda ka mõnda Eesti kõrgkooli, tõenäoliselt Tallinnas.

Rahvuslik identiteet ei hävine

Katja lõpetas äsja kooliprogrammis ette nähtud Lev Tolstoi "Sõja ja rahu" lugemise. Ta luges seda vene keeles.

Vene tüdrukud ei pea käima vene keele tunnis, küll aga peavad nad kaasa tegema suuremad kirjalikud tööd. Na õpivad eestlastele mõeldud programmide alusel.

Kas ei teki sellega ohtu, et nad kaotavad eesti koolis oma rahvusliku identiteedi?

Õpetaja Virve Maasik: "Tegelikult on ju ka kodune kasvatus olemas. Kui mina oleksin mingist muust rahvusest, siis ma küll õpetaksin kodus oma lapsele rahvuskultuuri."

Tüdrukud ise on veendunud, et ei ole oma rahvusidentiteeti kaotanud. Nende vanavanemad elavad välismaal: Tatjana Morarašil Moldovas, Oljal Valgevenes, Tanjal Venemaal. Tüdrukud satuvad neile külla väga harva, üle mitme aasta. Rohkem kui rahvuslik omapära läheb neile korda isiks-

Olja: "Loomulikult on eestlastel oma rahvatantsud ja venelastel omad, aga eelkõige on tegu ikkagi inimestega. Iga inimene on isemoodi ja isiksus loeb. See, et ma olen venelane, ei tähenda, et ma ei oska suhelda eestlastega."

Tanja: "Aga sünnipäevi peame eraldi eestlastele ja venelastele."

Vene poisid on julgemad, eesti omad paremad

Eestlaste-venelaste suhete tuleviku pärast tüdrukud muret ei tunne. "Vanemad inimesed räägivad tõesti palju eestlaste-venelaste omavahelistest pingetest," ütleb Katja. "Meie selles probleemi ei näe."

Tanja: "See ei ole noorte jaoks probleem, ma ei tea kedagi oma tuttavatest, kes eestlaste-venelaste suhete pärast hirmsasti kannataks. Vanemal põlvkonnal on see probleem endistest aegadest jäänud, noortel ei teki isegi küsimust."

Tanja ja Katja püüavad meenutada, kas nad Tallinna ööklubides on märganud mingit rahvuste vahelist vaenu. Ei meenu küll midagi, ütlevad nad.

Mis vahe on aga eesti ja vene poistel?

Katja ja Tanja: "Vene poisid on julgemad. Ja konkreetsamad. Aga eesti poisid on paremad."